

es saig

Quaresma amb guerra

Guerra, eleccions, quaresma, primavera... No podem dir que no hi hagi temes per elegir. Pel que fa a la guerra de l'Iraq, quan escrivim aquestes línies acaba de començar. Ja hi ha hagut bombardeigs virulents i les primeres víctimes; quan les llegireu, no sabem què haurà passat. Només cal desitjar que sigui curta (cosa possible tractant-se d'un rival tan feble) i amb pocs màrtirs, però davant una bestiesa com aquesta pot passar de tot. Si tenim en compte la gran quantitat de cretins, inútils, arrogants i/o corruptes que hi ha en molts de governs i, malgrat tot, anam tirant, sobren motius per estar sorpresos i perplexos. Ja ho deia Montaigne, un dels cervells més lúcids que hi ha hagut mai: "Tots els mals d'aquest món vénen de la bestiesa humana"; i el mal pitjor és la guerra, que representa el fracàs de la política i dels polítics.

De les eleccions no sabríem què dir-vos. Sembla que la cosa va molt freda, a penes en sentim a parlar, pareix com si encara fossin molt llunyanes. Per tant, esperarem el mes que ve, quan la gent estigui més engrescada; perquè el que no pot ser és quedar-nos indiferents davant esdeveniments que ens afecten a tots.

I la quaresma? Abans era una jaia que intimidava, feia por: dejunis, sacrificis, austeritat, tristor... Ara si demanes a un jove què en pensa, de la quaresma, et contesta: I què és això? I és que els temps canvien, canvien a corre-cuita i radicalment. Els que tenim certa edat encara hem viscut, i patit, la quaresma en carn pròpia, i això que ja teníem l'atenuant de la butlla de la Croada que per uns cèntims ens alleugeria el viacrucis de dejunis i abstinències. Vull dir que ja no hem conegut els quaranta dies de penitència absoluta, que es devien fer inacabables, més llargs que una quaresma. És clar que això era en aquells temps que els sants feien molts de miracles i els dimonis moltes bruixeries. Ara és diferent; fins i tot hem llegit —no ens faceu dir on— que podem substituir els dejunis per una actitud més positiva: fer bones obres. Una doctrina, aquesta, que podríem aplicar de cap a cap d'any. Ja a l'antiguitat l'emperador Marc Aureli (un exemple que sempre hi ha hagut polítics eminents i sans) deia: "El dia que no faig una bona acció, em sembla que l'he perdut".

I prou per avui. Voldríem que quan la revista arribi a les vostres mans la guerra ja fos cosa passada i haguéssim entrat a la fase de reconstrucció de l'Iraq; perquè al final la guerra té això: després de les destrosses, cal refer i reconstruir.

PORTADA
Rua 2003
Fotografies de Jerònia Pou

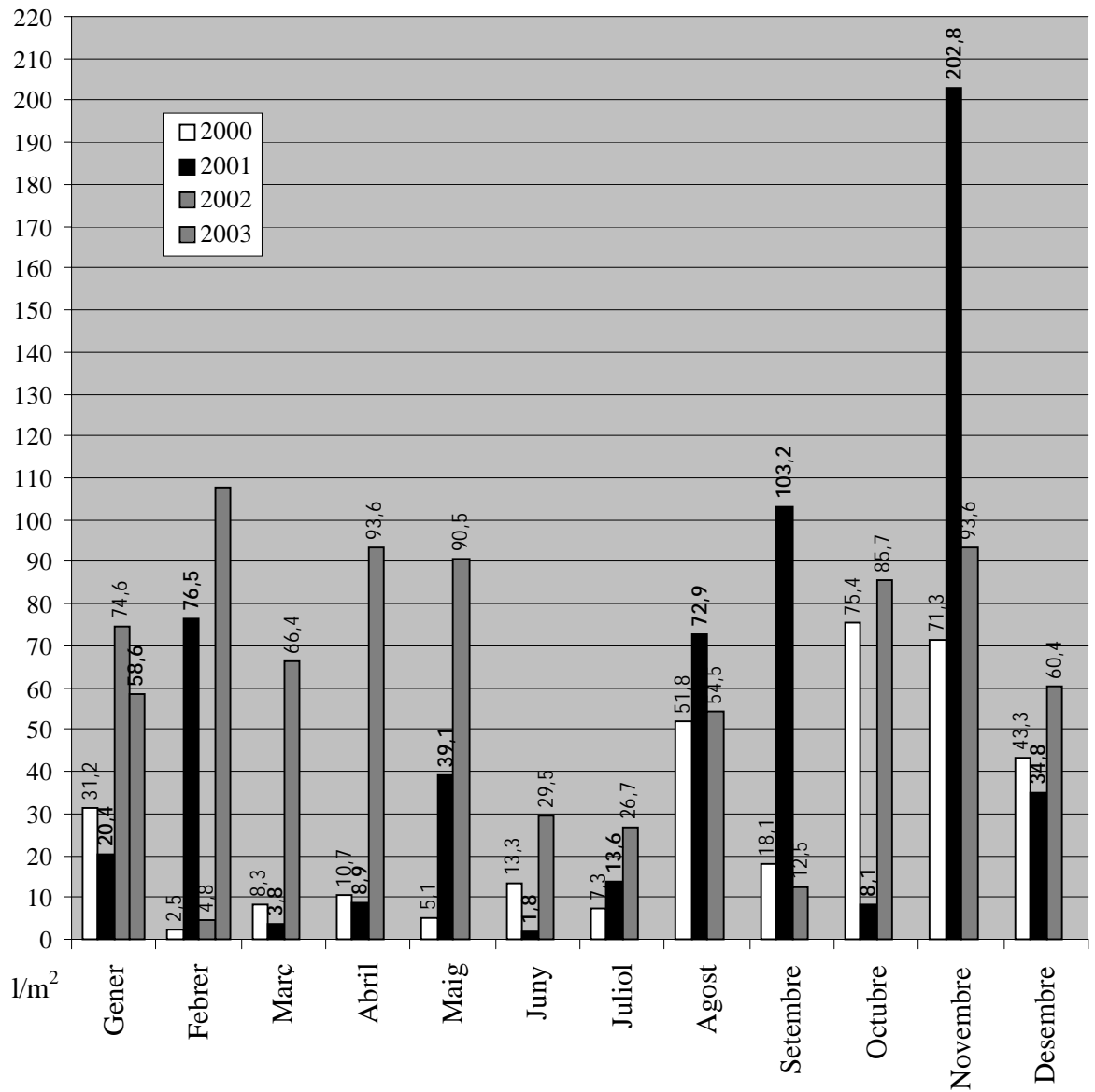

Sumari

- 2 Editorial
- 4 Pluviòmetre
- 5 Calaix de sastre
- 6 M'han dit que diuen
- 7 Moviment demogràfic
- 8 Sabeu on és?
- 10 L'Ajuntament informa
- 14 PSM-EN d'Algaida
- 16 Unió Mallorquina
- 17 Noticiari
- 18 Any Francesc de Borja Moll
- 20 Una passejada, dues estampes...
- 21 El sant del mes
- 22 Festa d'en Camestortes
- 23 Darrers dies i Rua 2003
- 24 Pàgina de l'Església
- 26 Sobre astronomia
- 28 Quatre mots sobre...
- 30 Esports
- 31 Noticiari de l'Obra Cultural
- 32 Ses Escoles
- 36 Una ració de Guillem d'Efak
- 37 Fa vint anys
- 40 Una xerradeta amb...

Pluviòmetre

es saig

El mes de febrer va ser, pel que fa a pluges, un mes extraordinari; segurament ens hauríem d'enfilars molts anys per trobar-ne un de tan plujós. La quantitat final va ser molt alta; en total 107'8 litres.

Però és ben cert que vivim a un país que no sap ploure, no sap distribuir les pluges d'una manera assenyada, amb mesura. Deim això perquè el mes de març (fins dia 22) no ha caigut ni una gota; i les perspectives o prediccions fins a finals de mes no són d'aigua. En fi, ja us ho contarem el mes que ve.

Verbàlia

Qui canta, els mals s'espanta, diuen. Però, a més del cant, hi ha altres maneres d'esborrar els grans terroristes i mentiders —Bush i companyia— del nostre pensament, com és el joc. Com és jugar amb les paraules. I per això *Verbàlia* (Editorial Empúries, 2001) és un llibre imprescindible. El seu autor, Màrius Serra Roig, ens hi explica, per exemple, què és un palíndrom: paraula o frase que es llegeix igual de dreta a esquerra i d'esquerra a dreta, com «Anilina», «Anna» o les frases «Català a l'atac» i la ben actual «Ho curarà tot ara, ruc. Oh!». (I tots sabem ara qui és el nostre ruc particular!).

Des de l'any 2002, *Verbàlia. El país dels verbívors* és el nom d'una pàgina web que podem visitar a l'adreça d'internet www.vilaweb.com/verbalia/, elaborada pel mateix Màrius Serra i pel també escriptor Carles Capdevila, i on podem trobar tota casta de delicadeses lingüístiques. Avui mateix, dia 20-03-2003, (Un parèntesi. La transcripció en xifres de la jornada no podia ser aparentment més suculent: dues vegades 2003. Idò és el dia del començament de la guerra. La bellesa dels números sempre queda esclafada per la imbecilitat de les persones), avui, deia, l'endemà de sant Pepé, al país dels verbívors m'he apassionat amb el palíndrom del dia —en publiquen un de diferent cada dia!— i amb un conte eròtic elaborat a partir dels senyals de trànsit que ornamenten els nostres car-

ters i carreteres. Un consell: si encara està disponible a la xarxa, no us el perdeu: l'enginy amb què ha estat elaborat és impactant.

Perquè aquesta és una de les característiques més elogioses de *Verbàlia. El país dels verbívors*; els seus autors presenten unes propostes —com «el palíndrom del dia», «el que hem de veure aquesta 7mana» o «participa al fòrum»— que conviden a la participació directa dels visitants. De fet, la pàgina web, a banda de l'estructura central elaborada pels seus autors, es construeix amb les aportacions dels lectors.

Per exemple, el fòrum de la tercera setmana de març ve inspirat per la lectura del llibre *Canvi d'agulles*, de Lluís Muntada (Editorial Proa, 2003), un dels contes del qual titulat «Etimologies» fa el que el seu títol suggereix: jugar amb l'origen de les paraules. I això mateix és el que proposa el fòrum: trobar parelles, com més insòlites millor, de mots que tinguin un origen etimològic comú. Un lector —un d'aquests mal educats que té el costum de signar els seus escrits amb pseudònim— anomenat «el moro Mussa» hi ha deixat, al fòrum, aquesta perla: «Si *atzar* i *azahar* (la taronjina) deriven de l'àrab *zahr* que significa *flor*, *Aznar* deu significar *capullo*, oi?». En efecte, oi, que en el sentit més mallorquí del terme no és cap flor ni cap interjecció sinó l'expressió d'un sentiment.

Ens han dit que a la inauguració de la nova Unitat Sanitària no hi va faltar de res: autoritats a voler i rompre, convidats d'altres pobles també, i gent, molta gent, sobretot gent major, que segurament seran els que més la utilitzaran, la nova unitat. I, com és de suposar, no va faltar un bon refresc, d'aquells que no hi manca de res. La gent se'n va anar molt satisfeta, tant pel menjar com pel nou edifici, que ha quedat francament bé, molt gran i espaiós. El problema (ja hi tornam a ser, sempre hem de trobar ossos al lleu), segons sentírem per allà, és que les millores són només materials, ja que els serveis mèdics o d'assistència seran els mateixos que fins ara. Però bé, al manco el personal sanitari farà la feina més a gust, i els "clients" se sentiran més "persones" al nou local.

Parlant de temes més alegres: el carnaval, o la rua, d'Algaida s'està consolidant per la participació dels algaidins. Enguany hi va haver qualcú que trobà que hi havia manco gent desfressada; pot ser, però el que no es pot negar és la imaginació i el bon humor que hi posen els participants. En sentírem un, ja major, que comparava els desfressos d'ara i els de fa quaranta anys, que l'únic que feien era posar-se un capell, una pipa, un gaiato i un jac del padrí... Com diuen, ara hi ha duros; però també hem de dir que, a més d'un nivell de vida alt, a Algaida hi ha molta feina feta per fer els desfressos, ja que són pocs, molt pocs, els qui ha anat a comprar-los o a llogar-los.

Els comentaris sobre el judici d'en Camestortes foren molt positius: un bon guió, ben representat, àgil, i ni massa curt ni massa llarg (aquest fou un retret d'anys anteriors, massa llarg). Ens digueren que havia tocat un poc de tot, de la vida algaidina de l'any passat, amb molta ironia i, com era d'esperar, qualche crítica "forteta" per a l'Ajuntament. Però, també ens han dit, n'hi havia que estaven a prop de qualche autoritat i no s'ho prengueren gens malament, al contrari, feien unes bones rialles. És el que dèiem, si ho diu en Camestortes és ben rebut.

Però per ventura és que no sortí qualche tema que podria haver fet empegueir els nostres governants, va dir un que era per allà. I és que hi ha un sector del poble que està bastant "empipat" amb la postura de l'Ajuntament a la "Ronda" de Ponent. "Allò" deu ser un dels nyarros més grans dels darrers anys: és una "ronda" que per una part pega a uns "adossats" nous de trinca i llavors passa per un carreró que just, just pot passar un cotxe. Però per l'altre costat és pitjor, ja que no passa de cap manera. I és que abans un hi podia passar, a peu o amb bicicleta, però ara... de cap manera. La pregunta és si aquest tema, ara que s'acosten eleccions, sortirà als mítings, si hi haurà promeses de solució.

El que no sentírem comentar a en Camestortes és com s'explica la quantitat de construccions que s'aixequen per fora

vila. I no són “casitas de aperos”, es tracta de cases grandetes i ben fetes. I, per contra, dins el poble hi ha una quantitat de cases buides que es podrien arreglar, en comptes d’edificar per fora vila. Això sí, aquestes cases o solars de dins el poble, si es posen en venda, encara demanen uns preus bastant elevats, per no dir absurds. S’arreglarà això amb les noves urbanitzacions?

Cada any, en arribar aquest temps de primavera, hem de suportar la mateixa “plaga”: les bicicletes per les carreteres de Mallorca. Anar d’Algaida a Lluçmajor, o de Randa a Montuïri, o de..., és un suplici, i un perill constant. Hi ha qui diu que aquest, el dels ciclistes, és un turisme que deixa euros, que és de més qualitat que el de l’estiu. És molt possible, però és un perill. Per això sentírem comentar favorablement la notícia que el nostre Ajuntament vol fer una ruta cicloturística pels voltants del poble.

Enguany la campanya electoral ens han dit que serà “magra”, volent dir que, sense entrar en temes purament polítics, hi haurà poca coca als mítings. La veritat és que el mes passat sentírem pocs rumors electorals, però pensàvem que era perquè les eleccions es veien llunyanes; però ara ja hi som, com aquell qui diu, i encara diuen si hi ha qualche partit sense cap de llista. Un comentava que no saps si és que no troben el candidat “ideal” o és una tàctica electoral per despistar el personal.

Un Sord

Defuncions

Pedro Miralles Oliver

Va morir dia 1 de febrer
als 76 anys.

Gabriel Oliver Bibiloni

Va morir dia 25 de febrer
als 33 anys.

Bartomeu Salas Jaume

Va morir dia 8 de març
als 87 anys.

Maria Cardell Ballester

Ens deixà dia 11 de març.
Tenia 95 anys.

Naixements

Elisabet-Maria i Rafel-Josep Jaume Beltran

fills de Rafel i Francisca.

Varen néixer dia 28 de febrer.

Arnau Llabrés Amengual

fill de Pedro i Catalina

Va néixer dia 2 de març.

Una **galeria** és, segons el diccionari: “Una sala llarguera que serveix de pas i d’esbarjo i descoberta o amb vidrieres, situada a l’interior o a l’exterior d’un edifici”. O també: “Espai exterior, situat generalment a la façana posterior d’una casa o en un celobert, obert cap a fora i moltes vegades en voladís (com un balcó), destinat bàsicament a estendre-hi la bugada”.

Cap d’aquestes definicions té res a veure amb la galeria que us mostra la foto d’aquest mes, però sí la següent: “Una galeria també pot ser qualsevol via de comunicació subterrània horitzontal o lleugerament inclinada a les mines, clavegueres, qànats, etc.”

La galeria és també “un lloc destinat al públic en certs espectacles, especialment llotja o balcó que ocupa tot el voltant o la part posterior d’una sala d’espectacles i conté una o més rengleres de seients”.

“El ministre ha forjat aquesta llei de cara a la galeria”, és a dir: mirant de complaure l’opinió pública.

Topònim

“Galerías Preciados”: Cadena d’establiments comercials fundada per Pepín Fernández l’any 1934 que, després de moltes vicissituds fou adquirida per Rumasa l’any 1981 i absorbida per El Corte Inglés l’any 1996.

Cançó

Guaitant per sa galeria
vaig afinar s’estimada;
tan mal acompanyada,
que em fugí s’alegria.

Pista

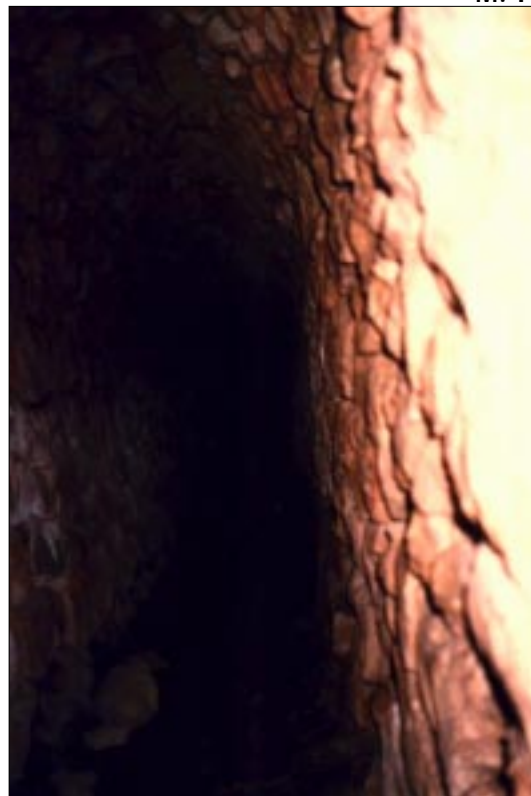
Aquesta galeria és la secundària d’un qànat o font d’una antiga possessió algaidina situada al migjorn del nostre terme municipal i que en temps primer fou propietat de la família de Ramon Llull.

Arquitectònicament, aquesta galeria va ser considerada la més perfecta per l’equip redactor del llibre *Les aigües cercades*. Amb 80,55 metres, és la cinquena més llarga de tot Mallorca i al nostre terme només és superada per la de Son Reus de Randa, que té quasi 300 metres.

Solució del mes passat

La taula de pedra massissa protagonista d’Es Saig anterior està situada dins terres del molí d’en Gasparino, al carrer de Sa Tanqueta.

M. F.

M.F.

X Premi Santa Anneta de Llengua i Cultura Catalanes

2003

El Centre Cultural d'Algaida convoca, per desena vegada consecutiva, el

Premi Santa Anneta de Llengua i Cultura Catalanes.

El guardó vol ser un reconeixement públic a les persones i als col·lectius que quotidianament treballen per a la normalització cultural dels Països Catalans.

El Santa Anneta vol premiar, sobretot, la laboriositat i la constància d'individus i grups que contribueixen a refermar la nostra personalitat com a poble.

Algaida, abril de 2003

REQUISITS DELS CANDIDATS

Persones, entitats o grups que destaquin per la defensa i la promoció de la cultura i llengua catalanes.

PRESENTACIÓ DE CANDIDATS

Oberta al públic en general. Cal adreçar les candidatures, amb una breu argumentació dels mèrits, a Titoieta Ràdio.

TERMINI

Fins al 30 de juny de 2003.

LLIURAMENT PÚBLIC

Dins el marc de les festes de Sant Jaume d'Algaida.

DOTACIÓ

Obra artística.

Centre Cultural d'Algaida
ENTITAT PROMOTORA DE

CASAL PERE CAPELLÀ
carrer dels Cavallers, 22
07210 Algaida
Illes Balears

TELÈFON I FAX
971 125 381

WEB
www.titoieta.com

CORREU ELECTRÒNIC
cca@titoieta.com

INAUGURACIÓ DEL CENTRE SANITARI D'ALGAIDA

El diumenge 16 de març es va inaugurar el nou centre sanitari d'Algaida. A l'acte d'inauguració hi varen assistir, el president de les Illes Balears, Francesc Antich, la consellera de Salut i Consum, Aina Salom, el batle d'Algaida, Jaume Jaume, tota la Corporació municipal, a més d'altres autoritats, així com el personal mèdic i administratiu del centre sanitari d'Algaida.

Aquest nou edifici substitueix el que fins ara ha estat el centre de salut i que a causa de l'augment dels nous serveis, com també de l'increment demogràfic que ha experimentat Algaida aquest darrers anys, no tenia possibilitats d'ampliació per poder afrontar les necessitats actuals i futures del municipi.

El nou centre de salut compta amb tres consultes mèdiques, una per a pediatria, tres sales per a infermeria, sala de cures, sala polivalent, sala de descans del personal, així com els espais dedicats a admissió, magatzem i arxiu. També hi haurà el despatx de l'assistenta social.

Els arquitectes Aina Cifre i Sebastià Company han realitzat el projecte, que ha duit a terme l'empresa *Ortiz, Construcciones y Proyectos, SA*. El seu cost ha estat de 900.567,38 €, el finançament del qual ha correspost amb un 90% a la Conselleria de Salut i Consum i un 10% a l'Ajuntament d'Algaida.

ACORD MARC ENTRE L'AJUNTAMENT D'ALGAIDA I LA SOCIETAT DIVERSITAT 21, SA

El conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears, Celestí Alomar, com a president de la societat Diversitat 21, SA, i el

batle d'Algaida signaren, el passat 3 de març, l'acord marc entre l'Ajuntament d'Algaida i la societat Diversitat 21 SA, per a la revalorització i millora del nucli de Randa, així com dels seus llocs històrics i religiosos.

L'objectiu d'aquest acord és aconseguir, mitjançant una sèrie d'actuacions, la millora del nucli de Randa així com de la muntanya, especialment el monestir de Cura, amb la finalitat de revaloritzar-los com a atractiu turístic i cultural. A més, amb aquest acord es vol donar a conèixer la figura de Ramon Llull, figura capital de la nostra cultura i molt vinculat a la muntanya de Randa.

Actuacions com la habilitació d'un espai lliure a la parcel·la adquirida per Diversitat 21, que serveixi com a lloc d'estacionament de vehicles i zona de esbarjo; actuacions als carrers de l'Església i de sa Font, on s'han habilitat espais per als vianants; la creació d'un centre d'interpretació turística a Randa o l'elaboració d'itineraris o rutes cicloturístiques per donar a conèixer els seus voltants i el seu paisatge, serviran per millorar aquest indret tan característic del municipi d'Algaida.

Aquest acord marc contempla la creació d'una comissió mixta, formada per la societat Diversitat 21, SA i l'Ajuntament d'Algaida per al seguiment i estudi dels diferents convenis que a partir d'aquest acord marc es puguin desenvolupar per aconseguir els objectius que aquest acord proposa.

OBERTURA D'UN CENTRE D'INTERPRETACIÓ TURÍSTICA, A RANDA

A partir de l'acord marc que s'ha expo-

sat a l'apartat anterior d'aquesta informació, el primer conveni de col·laboració entre l'Ajuntament d'Algaida i la societat Diversitat 21, SA ha estat l'habilitació d'un immoble per bastir un centre d'interpretació on s'informi sobre l'entorn de Randa i les seves possibilitats, gastronomia, excursionisme, visita als monestirs i on s'expliqui la figura de Ramon Llull. Un immoble que també s'utilitzarà per als serveis municipals de l'Ajuntament i per al poble de Randa.

El pressupost d'aquest projecte de centre d'interpretació que contempla el conveni és de 88.000 €, dels quals 15.000 € corresponen a l'aportació municipal en concepte de lloguer de l'immoble i de manteniment, neteja i subministrament d'aigua i electricitat. Les despeses de personal i d'adequació de l'immoble corresponen a Diversitat 21, SA.

Per tal d'aprovar aquest conveni i facultar el batle per a la seva signatura, el Ple de l'Ajuntament, a la sessió ordinària celebrada el 6 de març, va acordar l'aprovació d'aquest conveni de col·laboració amb els vots favorables de l'equip de Govern (PSOE-PSM) i el representant d'UM i el vot en contra del grup Popular.

CONVENI DE COL·LABORACIÓ ENTRE L'AJUNTAMENT I LA CONSELLERIA D'INTERIOR

Amb la finalitat de poder accedir als serveis bàsics del Centre d'Emergències 112 i operar amb les eines que donen suport al Sistema Integrat de Gestió d'Emergències 112 de les Illes Balears, per emergències públiques i en concret de coordinació de la Policia Local; a la sessió celebrada el 3 de març l'Ajuntament Plenari va acordar per

unanimitat el conveni de col·laboració entre l'Ajuntament d'Algaida i la Conselleria d'Interior per integrar-se dins el Centre Remot de Gestió d'Emergències 112 de les Illes Balears.

CENTRE DE DIA, A ALGAIDA

Amb el trasllat dels serveis mèdics al nou centre sanitari, l'immoble situat al carrer Pare Pou queda sense ús. Per això l'Ajuntament Plenari va aprovar per unanimitat sol·licitar a la Mancomunitat Pla de Mallorca la creació d'un centre de Dia a Algaida, per a l'atenció de les persones majors del nostre municipi i que la seva ubicació sigui en aquest edifici.

APROVACIÓ DEFINITIVA DE L'ORDENANÇA DE PROTECCIÓ DEL MEDI AMBIENT

A la mateixa sessió es va acordar per unanimitat l'aprovació definitiva de l'Ordenança de Medi Ambient. Aquesta ordenança té per objecte regular l'actuació de l'administració municipal en relació a les activitats privades que afectin els àmbits personals i dels béns i que tinguin transcendència en l'aspecte públic i de convivència ciutadana, determinant els drets i els deures de la població i les facultats de les autoritats locals en relació a la competència municipal.

Estaran sotmesos a aquesta ordenança totes les instal·lacions, aparells, construccions, obres, mitjans de transports o totes les activitats que produeixin renous, vibracions, fums, focs; igualment a la tinença d'animals dins els nuclis de població.

Aquesta ordenança, aprovada inicialment el 27 de setembre de 2002, entrarà en vigor després de la seva publicació al Butlletí Oficial de les Illes Balears.

IL·LUMINACIÓ DEL CAMP DE FUTBOL ES PORRASSAR

Ja s'han iniciat les obres de la il·luminació del terreny de joc del camp de futbol es Porrassar. Cal recordar que aquest projecte està finançat íntegrament per l'Entitat del Turisme de les Illes Balears i que la quantitat econòmica corresponent a la baixa realitzada per l'empresa adjudicatària ha servit per millorar el projecte inicial i passar d'una potència prevista de 32 000 w distribuïda en quatre focus per torre, a una de 40 000 w amb cinc focus per torre. L'empresa que realitza aquest projecte és *Centro de Montajes SA*.

FONT DE PINA

Durant el mes de març han començat les obres de la 3a fase de la reforma i rehabilitació de la font de Pina i del seu recinte. L'objecte d'aquesta fase és la rehabilitació dels rentadors i els seus voltants. Aquesta obra està inclosa dins la convocatòria de subvencions per a la restauració de béns mobles i immobles amb valors històrics i culturals dins l'àmbit de l'illa de Mallorca i té un pressupost de 19.635,27 € amb un finançament del 38% del Consell de Mallorca i la resta de l'Ajuntament. L'empresa constructora que realitza l'obra és *Construccions MJM Oliver's, SL*.

TRANSPORT PÚBLIC, A PINA

A partir del mes vinent l'autocar que cobreix el transport públic a Pina, tindrà la seva parada al carrer de sa Font. Fins ara l'aturada era a la carretera que va de Lloret a Sencelles, que a més d'estar situat a un indret allunyat del nucli urbà de Pina, era un lloc, per mor del trànsit de vehicles, bastant perillós a l'hora d'esperar l'autocar. Les

despeses de la marquesina i senyalització seran a càrrec de la Direcció General d'Obres Públiques i Transports.

SUBMINISTRAMENT D'AIGUA, A PINA

Acabades les obres del dipòsit i de la connexió amb la xarxa, en aquests moments falta la connexió elèctrica, està previst que dins el mes d'abril es faci la instal·lació dels comptadors. En un principi es subministrerà aigua del pou situat a la parcel·la on s'ha construït el dipòsit; les analítiques d'aquesta aigua presenten una concentració dels sulfats i de nitrats superior a la permesa. Si bé la concentració de sulfats és mínima sobre les paràmetres permesos sanitat, la concentració de nitrats és el doble de la permesa la qual cosa fa que aquesta aigua no sigui potable.

Per aquest motiu i a l'espera de poder donar una solució definitiva, l'aigua que es subministrerà a Pina no serà apta per al consum humà.

Tal com ja es va assenyalar a aquestes mateixes pàgines i amb la finalitat d'informar els veïns de Pina dels terminis i de la tramitació per a la instal·lació dels comptadors, es convocarà una reunió a Pina on l'Ajuntament i l'empresa concessionària Ferroser explicaran tots aquests aspectes. El lloc i el dia seran anunciats oportunament.

APROVACIÓ DEFINITIVA DEL COMPTE GENERAL DEL PRESSUPOST DE 2001

Amb els vots favorables de l'equip de govern (PSOE-PSM) i del representant d'UM i l'abstenció del grup Popular es va aprovar definitivament el Compte General corresponent al pressupost de 2001.

PROGRAMA D'ACTES DE LA FESTA DE LA PAU 2003

Dilluns de Pasqua, 21 d'abril,

Nit algaidina de la cultura

A les 21.00 hores. Acte de lliurament dels **Premis Castellitx 2003**. Inclourà l'actuació del Quintet Opus 96 format per Gabriel Oliver (Torres), Maria Caldentey, Catalina Obrador, Joana Rullan i Miquela Orfí. En el decurs de la vetlada es presentarà també un nou número de les *Plaguetes d'Història i Cultura*, editades per l'Ajuntament d'Algaida, que recull les obres guardonades a l'àmbit literari dels Premis Castellitx de l'any 2002. A l'auditori del Casal Pere Capellà.

A les 23.00 hores. Festa concert. A la plaça. Organitzada per Quintos i Quintes 2003.

Dimarts de la Pau, 22 d'abril

Festa de la Pau de Castellitx

A les 9.00 hores. Amollada de coets i repicada de campanes anunciant el començament de la festa.

A les 9.30 hores. Concentració a la plaça on l'Ajuntament distribuirà gratuïtament a tots els assistents el mocador oficial de la Festa de la Pau 2003.

A les 10.30 hores. Sus!, llançament d'un coet i partida a peu cap a la Pau amb l'acompanyament dels xeremiers.

A les 11.30 hores. Obertura de la paradeta de venda de les publicacions de l'Ajuntament d'Algaida.

A les 12.00 hores. Missa a l'església de la Pau.

A les 13.00 hores. Vi per a tothom.

A les 14.00 hores. Ballada popular damunt l'era amb el grup *Música Nostra*.

A les 15.00 hores. *Festa damunt l'era*, organitzada pels Quintos i Quintes del 2003. Hi haurà premis per a tots els participants.

Dissabte 26 d'abril

Diada mediambiental a Castellitx

A les 9.30 hores. Concentració a la plaça i partida cap a Castellitx. Neteja de l'entorn i dinar de paella. Per participar-hi, cal apuntar-se abans del dijous 24 d'abril al Casal de Joves, Biblioteca-Punt d'informació juvenil o oficines de la Casa de la Vila. Amb la col·laboració del Grup de Voluntaris de Protecció Civil d'Algaida.

- Per tal d'evitar retencions en el trànsit rodat, pregam que l'anada a Castellitx amb vehicles motoritzats es faci per la carretera de Lluçmajor i la tornada pel camí de Binicomprat.
- Per mantenir net l'entorn natural de Castellitx utilitzau les papereres i contenidors.
- Ho organitza i patrocina l'Ajuntament d'Algaida, el Departament de Cultura del Consell Insular de Mallorca i la Fundació "Sa Nostra" amb la col·laboració dels Quintos i Quintes 2003, Casal de Joves i Grup de Voluntaris de Protecció Civil d'Algaida.

Pere Sales, candidat a la batlia

Per què encapçales la llista del PSM-EN d'Algaida?

Ho faig després d'una intensa reflexió, ja que fa mesos, pel cansament propi de les responsabilitats de govern em plantejava, al final del mandat, passar a un segon terme cedint el relleu a un altre company o companya. Ara bé, l'Agrupació del PSM em va demanar que seguís i em va proposar que encapçalàs la candidatura. Ho faig amb molta il·lusió, perquè en sent emparat per un excel·lent grup de persones, amb què confii. Crec que el PSM és una força política necessària. La nostra feina des d'una ideologia d'esquerra nacionalista ha aportat i pot aportar moltes coses a la política municipal. No podem oblidar que el PSM a Algaida és un partit històric que ha treballat per al poble durant més de 25 anys, encara que, a vegades, aquesta tasca ha estat incompresa o poc valorada. És un partit que ha estat molts d'anys a l'oposició i ha contribuït que la democràcia al nostre municipi sigui efectiva.

Del PSM d'Algaida han dit que sou un grup tancat ple d'utòpics?

No és veritat que sigui un grup tancat. Determinades persones han volgut, sense fonament i per fer-li mal, encolomar aquesta acusació al PSM. Per començar s'ha de dir que tots els partits, totes les associacions, entitats o clubs tendeixen a ser gregaris, tendeixen a reunir persones amb els mateixos interessos, però això no vol dir que siguin grups hermètics... precisament dins el PSM hi ha persones que fa molts d'anys que treballen desinteressadament dins diferents àmbits de la vida sociocultural del poble. Crec que això és una garantia suficient per demostrar que el PSM està format per persones obertes i capaces de dialogar i sumar esforços. En relació a la utopia, en una ocasió el desaparegut Josep Maria Llompart en un parlament adreçat al PSM va dir *"Els que ja no són capaços de somiar res us acusaran d'ingenus i d'utòpics; els somiadors a ultrança us acusaran de febles i de claudicants. No en faceu cas i seguiu el vostre camí."*

Quin és el balanç que fas del pacte de progrés, signat l'any 1999, entre el PSOE i el PSM per governar conjuntament l'Ajuntament d'Algaida?

Crec que han estat 4 anys molt fructífers, mai s'havien fet tantes coses en tants de fronts diferents... Per començar hem aconseguit aprovar les Normes Subsidiàries de Planejament Urbanístic, una assignatura pendent des de fa molts d'anys. Durant aquesta legislatura el pacte progressista entre el PSOE i el PSM a l'Ajuntament d'Algaida ha aconseguit construir i posar en marxa tota una sèrie de noves instal·lacions educatives, esportives, socials i sanitàries. Evidentment, no tot està fet però l'avanç aconseguit és notable.

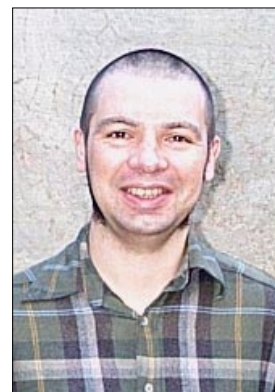
«El PSM té molt a dir i a fer»

Quina ha estat la tasca que has realitzat preferentment des de la regidoria de cultura?

La regidoria d'educació, cultura i esports no descansa mai. Amb l'ajuda de l'equip de govern (PSOE-PSM) m'he encarregat diàriament de les tasques de gestió d'aquests apartats municipals, que entre altres coses inclou la política esportiva, relacions amb les entitats, escola municipal d'infants, representació al consell escolar del col·legi públic, escola municipal de música, biblioteca, edició de llibres etc. A més a més, com a regidor de cultura he estat el responsable de coordinar l'organització del calendari festiu del municipi que és molt ampli i complex. És una tasca molt laboriosa, feta també conjuntament amb la resta de regidors i regidores de l'equip de govern de l'Ajuntament. Just després de les Festes de Sant Honorat i Sant Antoni, ja començam a preparar la Rua i Festa d'en Camestortes, i després el Dimarts de la Pau, la Festa del Llibre, les Festes d'estiu de Pina, les d'Algaida, les de Randa...i així de cap a cap d'any. Per exemple, basta recordar que les Festes de Sant Jaume de l'any passat varen durar 14 dies amb actes molt diversos, per a tots els gustos, i és que el poble es mereix unes festes vives i participatives. Crec que la festa és la forma més viva i directa de fer cultura.

Segueix vigent el projecte polític del PSM per governar el municipi d'Algaida?

La participació del PSM en el govern de l'Ajuntament ens ha permès tocar les coses amb les mans i crec que l'experiència ha estat positiva. Ara som més pragmàtics, més realistes, tenim les idees més clares. No obstant això, no hem d'oblidar que amb un sol regidor hem format govern amb el PSOE, que en té cinc i la batlia, una figura de gran importància dins l'organigrama municipal. La correlació de forces resulta ben evident. Els dos partits hem treballat en els aspectes coincidents dels dos programes electorals, hem cercat la coincidència per fugir de la diferència. Primer en Miquel Ballester i després jo mateix hem fet tot allò humanament possible per fer-ho bé. Dia a dia hem treballat amb el suport del nostre partit, escoltant les persones i atents als petits detalls. Evidentment, governar és decidir i prendre decisions té el risc de cometre equivocacions. El projecte polític del PSM per a Algaida, Pina i Randa és ben vigent. Per tenir més força, per dur-lo a terme més intensament, necessitam augmentar el pes específic del PSM a l'Ajuntament: això serà possible si aconseguim més regidors del nostre partit a les properes eleccions. Al nostre municipi l'esquerra nacionalista que representa el PSM té molt a dir i a fer.

Som en Pere Fullana i Falconer, vaig néixer a Algaida l'any 1949, fill d'una família pagesa, va viure la seva infantesa i joventut totalment arrelat a Algaida, així vaig aprendre les coses essencials de la vida, durant la infància copsat per uns anys encara prou difícils, durs, i amb poques oportunitats per un desenvolupament lliure. Ben aviat fou possible poder compartir el sentir d'un poble que es despertava a una vida participativa, fent camí amb iniciatives que ens obrien un futur de llibertat i democràcia. Amb aquestes experiències vitals he tingut oportunitat de créixer i madurar en una dimensió que des de fa molt d'anys m'ha duit a treballar per les persones.

Tot i que de jove fent feina no vaig poder estudiar molt, amb una certa maduresa vaig fer la Diplomatura en Treball Social, per la UIB i, després d'anys de treball com Educador Especialitzat i, veient que per tractar de fer bé la feina cal està ben preparats, més tard, vaig fer la llicenciatura en Ciències Polítiques i Sociologia, per la Universitat de Salamanca. La meva experiència professional en el camp dels Serveis Socials em compromet en una actitud, un sentit clar de servei a les persones.

Des de l'any 1995 treballo en àmbits de responsabilitat a residències de gent gran, primer a sa Pobla i des del 1999 com a director de la residència del Consell de Mallorca, Llar dels Ancians a Palma.

La meva disposició a la candidatura per Unió Mallorca com cap de llista a Algaida, s'encamina clarament a una aposta nova i de progrés des d'una opció política nacionalista: es des de l'àmbit local on han de decidir-se les qüestions de la vida social i política. Amb el convenciment que l'àmbit municipal és el més proper a tothom, on es generen moltes necessitats i on des del Ajuntament han de procurar-se les solucions per la millora de la qualitat de vida de les persones del municipi.

Vull treballar des d'una opció moderada, centrada en la realitat d'un poble el de Mallorca que no cerca l'extremisme com a forma d'expressió i de resolució dels temes que importen. Presento una opció política moderna, des de la maduresa que dóna l'experiència. Vinculant aquest bagatge amb una visió de futur que mos assegurí avançar com a municipi. Incrementar la força d'una comunitat, la de totes les dones i homes del municipi, procurant la implicació i el compromís col·lectiu, per sobre d'interessos particulars. Vos vull presentar un model de gestió municipal on tingui cabuda el seny, i la gestió transparent i eficaç.

Me presento amb garantia d'una opció de consens i diàleg continuat amb tothom, amb les dones i homes de Randa, Pina i Algaida.

Unió Mallorca a Algaida no és una opció política nova, ni desconeguda, concretament la darrera legislatura ha treballat des de l'oposició procurant l'equilibri de forces, atent a la tasca d'observació permanent, proposant i fent costat amb temes tant transcendents com les Normes subsidiàries, entre altres aspectes.

Ara però, vos vull poder oferir una nova línia de treball que ben aviat podreu conèixer.

Reconeixement professional per a Joan Verger

L'algaidí **Joan Verger Garau**, notari i registrador de la propietat, ha estat el protagonista de dos actes públics celebrats a Palma i Barcelona, respectivament. D'una banda, el passat dia 7 del mes de març pronuncià a l'edifici de Sa Riera de la Universitat de les Illes Balears la conferència «La institució d'hereu, modalitats, i la substitució pupil·lar i exemplar», dirigida a jutges, magistrats i fiscals. L'acte va ser organitzat pel Govern de les Illes Balears i el Departament de Dret Privat de la Facultat de Dret de la nostra universitat. De l'altra, ha estat elegit com a acadèmic de número de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya; el passat dia 24 del mateix mes

de març, i al saló d'actes de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, llegí el seu discurs d'ingrés titulat «Avaluació crítica de la recent normativa estatal i de la possible normativa autonòmica sobre els recursos contra la qualificació dels registradors de la propietat». D'aquesta manera Joan Verger ha vist premiada la seva llarga i meritòria carrera professional.

Escacs

Des del mes de gener es disputa el campionat de Mallorca per equips, amb la participació del Club d'Escacs d'Algaida a 1ª categoria. Ja s'ha jugat la primera fase, consistent en una lliga a una sola volta entre vuit equips, amb una excel·lent actuació dels nostres representants. Es va perdre la primera ronda per la mínima, contra el potent equip d'Andratx, però a partir d'aquí tot han estat victòries i la majoria bastant clares. Així i tot no s'ha pogut desbancar els andratxols a la classificació i els algaidins han quedat al segon lloc a mig punt del campions de grup. D'aquesta manera, l'equip algaidí es classifica per al play-off d'ascens a categoria preferent; on s'ha d'enfrontar als quatre primers classificats del grup A i la puntuació s'acumula a l'obtin-

guda a la primera fase. Ja s'ha aconseguit l'objectiu prioritari que era mantenir la categoria, però la magnífica campanya del club, superant les previsions, ens permet somiar amb l'ascens a la màxima categoria de Mallorca, formada pels vuit millors equips de l'illa. Informació facilitada per Jaume *Toledo*.

Resultats:

Andratx 3 / Algaida 2

Algaida 4.5 / Costa de Calvià 0.5

Lloseta 0.5 / Algaida 4.5

Algaida 4 / CFAM 1

Maria 2 / Algaida 3

La Balanguera 1.5 / Algaida 3.5

Algaida 4 / Alcúdia 1

2003, Any Francesc de Borja Moll

De les múltiples raons que hi ha per celebrar una efemèride, com el centenari del naixement de Francesc de Borja Moll, en podríem destacar tres. Per una banda, hi ha la necessitat de transmetre a les joves generacions qui fou i quin significat va tenir l'obra del filòleg menorquí; en definitiva, que el nom de Francesc de Borja Moll els soni a alguna cosa més que a un nom d'institut, d'una plaça o d'un carrer.

Una segona raó, seria, en el nostre cas, per a la gent que tal vegada ha tengut la sort de conèixer-lo o per a les persones que varen ser els seus coetanis, una bona oportunitat per actualitzar el significat de la seva obra i per evitar que aquest nom es conservi més o menys "immortalitzat" — sovint "fossilitzat" —, dins el rerafons de la memòria.

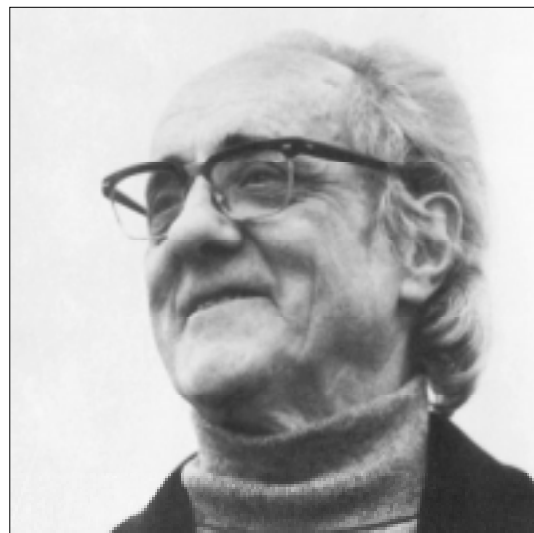
Finalment hi ha una tercera raó que, segurament, és més important que les anteriors: es tracta d'aprofitar l'avinentesa perquè aquelles coses per les quals el recordat va ser distingit prenguin un nou impuls. De res no serviria retre un homenatge a Francesc de Borja Moll si això no comportàs, com a mínim en els seus objectius, una embranzida per a la recuperació de l'ús social de la llengua catalana.

Per assolir aquests objectius, les diverses institucions i entitats implicades en la celebració del centenari han establert tot un seguit d'actuacions, en diferents camps que abracen àmbits ben diversos: l'institucional, l'acadèmic i les activitats de caire més divulgatiu i popular.

Ja durant l'any 2002 començaren els preparatius de la celebració del centenari del naixement a Ciutadella d'un filòleg rigorós i entranyable, Francesc de Borja Moll.

Així, el Parlament de les Illes Balears, per unanimitat, va aprovar la declaració de l'any 2003 com a Any Francesc de Borja Moll. Aquest és, sens dubte, un fet fonamental, ja que és molt important que una commemoració d'aquesta magnitud tenguí el suport de la màxima institució que representa la sobirania popular. A partir d'aquí es va constituir una Comissió per a la Comemoració de l'Any Moll, amb una àmplia representació institucional: Govern de les Illes Balears, Consells Insulars, ajuntaments de Palma i de Ciutadella, la Universitat de les Illes Balears, la família Moll, l'Institut d'Estudis Catalans, l'Obra Cultural Balear —fundada pel mateix Moll l'any 1962—, l'Institut d'Estudis Catalans, l'Institut Menorquí d'Estudis, L'Institut d'Estudis Balearics, l'Institut d'Estudis Eivissencs, l'Obra Cultural de Formentera, l'Estudi General Lul·lià, i també per personalitats que han destacat com a coneixedores de l'obra del filòleg ciutadellenc.

Aquesta Comissió, estructurada en tres òrgans, compta amb un Comitè d'Honor, un Comitè Organitzador i un Comitè Tècnic, que varen trametre a tots els ajuntaments

de les Illes Balears i a totes les universitats de la Xarxa Joan Lluís Vives una proposta d'adhesió a l'Any Moll.

Un important bloc de les activitats dutes a terme fins ara són de caire acadèmic i de suport a la investigació. Entre aquestes actuacions destaca la finalització del procés d'informatització del *Diccionari Català-Valencià-Balear*, l'edició informatitzada dels *Quaderns de camp d'Alcover i Moll*, a càrrec de la professora Pilar Perea, les Jornades sobre l'obra de Francesc de B. Moll, celebrades l'octubre passat a Palma, les presentacions de l'*Atles Lingüístic del Domini Català* i de la *Gramàtica del Català Contemporani*, la concessió d'ajuts i beques, la publicació de diversos epistolaris, l'edició crítica de diverses obres de Moll, etc.

Entre els actes prevists en el camp acadèmic, cal destacar l'edició informatitzada del *Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana*, la creació d'una biblioteca virtual sobre les *Rondaies* i l'inici de la publicació de l'obra completa de F. de B. Moll. Un dels moments estel·lars d'aquest àmbit serà, sens dubte, l'organització del Congrés Internacional Francesc de Borja Moll, que celebrarà la Universitat de les Illes Balears el mes de desembre.

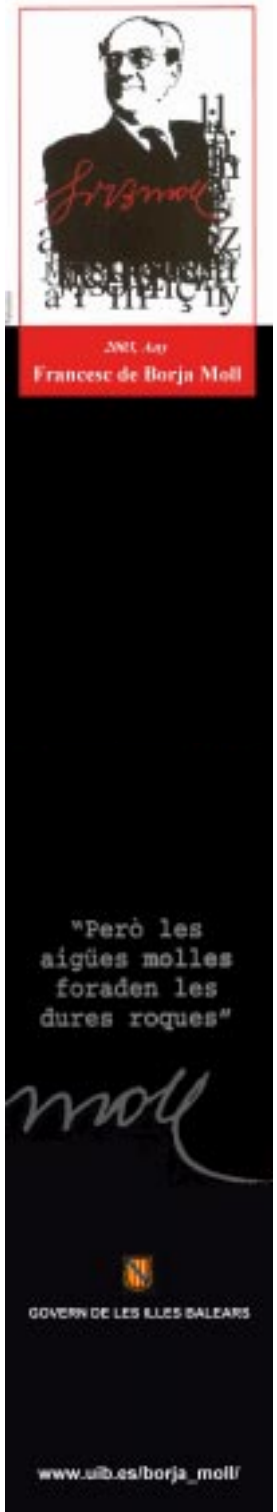
És evident que, tal vegada, allò que dona més sentit a la celebració de l'Any Moll són totes aquelles activitats destinades a donar una difusió social de l'efemèride i que, al mateix temps, comporten un acostament del gran públic a la figura i a la significació de l'obra de Francesc de Borja Moll. Entre les activitats divulgatives ja dutes a terme cal destacar el disseny d'un logotip de l'Any F. de B. Moll, l'elaboració d'un anunci genèric sobre el centenari, l'edició de material commemoratiu de l'Any F. de B. Moll, la

celebració dels actes públic d'inici de les actuacions del centenari, la creació d'una pàgina web que reculli el calendari i la informació de l'Any Moll, l'actualització de la cronologia de Moll, la publicació dels opuscles de presentació de l'Any Moll, el repartiment massiu a Ciutadella d'un tríptic al·lusiu, l'edició de cartells i pancartes de l'Any Moll, la presentació d'"El Joc dels Verbs. El Ferreret", el disseny de diversos calendaris dedicats, la convocatòria del Premi Francesc de Borja Moll per part de l'Ajuntament de Ciutadella, etc.

Finalment, cal esmentar les activitats de difusió social de l'obra de Francesc de Borja Moll: preparació d'una biografia a càrrec del professor Joan Miralles, elaboració d'unitats didàctiques referides a la figura de Moll, elaboració de materials didàctics, producció i emissió del documental *Viatge de Paraules*, exposició monogràfica itinerant sobre la figura de Moll, microespais radiofònics, presència d'articles a la premsa local i cultural, cicles de conferències, premis Francesc de Borja Moll per als centres escolars de Balears, etc.

Està previst que en els propers mesos moltes altres activitats completin l'oferta de l'Any Moll: itineraris didàctics per Palma i per Ciutadella, activitats a totes les biblioteques, edició d'un joc de CD-ROM sobre la figura i l'obra de Moll, activitats de contacontes i de dinamització infantil, taules rodones, aparició de suplementos a revistes infantils i juvenils, números monogràfics a revistes especialitzades, etc.

Una celebració, per tant, intensa i merescuda, on tothom podrà trobar la seva manera particular de retre homenatge a un dels personatges que més han conegut i estimat la nostra llengua i la nostra cultura.

Una passejada, dues estampes...

es saig

Dues parets. Dues joies del museu de la construcció. La paret cabrera, amb l'encadenat de pedres molt sortides per evitar que les cabres puguin saltar-la. I la paret que sustenta la carretera del cap de Ferrutx, construïda pels presos republicans de la Guerra Civil. Dues meravelles de propietat pública ubicades dins les finques de S'Alqueria Vella de Dalt, Es Verger i Albarca, del terme d'Artà. Dos homenatges. Una, no hauria de caure mai. L'altra, no l'haurien d'haver construïda mai. Però ho feren. Conservem-la en memòria d'uns homes obligats a transformar les idees, la suor i el patiment en pedra seca feta art.

Text i fotografies: **Miquel Serra**

Sant Vicent Ferrer

Va néixer a València l'any 1350, fill d'un notari gironí; va rebre una bona educació i va ingressar a l'orde dominicà. Ben aviat va aconseguir una gran fama com a conseller i Benet XIII, el papa Luna, el cridà a la cort d'Avinyó on gaudí d'una gran influència, si bé rebutjà el nomenament de cardenal; posteriorment, abandonà el papa Luna per intervenir en les negociacions a fi de posar terme al Cisma d'Occident. Juntament amb el seu germà, va ser compromissari a Casp en representació de València on, influït pel papa i per la cort de Castella, tingué un paper decisiu en l'elecció de Ferran d'Antequera en detriment del candidat català Jaume d'Urgell. Va viatjar molt exercint una intensa tasca predicadora i morí a Bretanya, a Vannes, el 1419. La seva festa se celebra dia 5 d'abril.

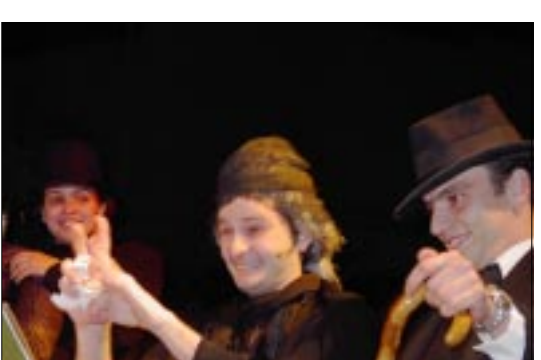
Fou, com hem dit, un gran predicador i es dedicà a la conversió de jueus i sarraïns, que eren obligats a assistir als seus sermons. Se n'han conservat un bon nombre, però, segons sembla, no escrits per ell mateix sinó per notaris i escribes que prenién notes sobretot dels passatges més persuasius. Les referències a la fi del món i a la necessitat de fer penitència eren molt efectives i és fama que aconseguí moltíssimes conversions. Predicà tot al llarg dels Països Catalans, a més de Castella, Galícia, Llenguadoc, nord d'Itàlia i Bretanya. Feia les predicacions en català i la gent l'entenia, bé fos per una força miraculosa, bé perquè eren llengües molt paregudes; llevat de Bretanya on els problemes de comprensió foren més greus.

Se li atribueixen infinitat de miracles i és un dels sants als quals els seus superiors arribaren a prohibir-li que en fes més com a mesura de prudència; això es diu també d'altres sants. Un d'aquests miracles ens toca de prop: és el cas d'aquella dona que des de les costes de Xorriço escoltava el sermó que sant Vicenç feia a Ciutat; és un miracle que les biografies del sant situen en diversos indrets. No podem entrar en detalls d'aquesta activitat miraculosa; ja sabem que, segons la glosa popular, "treia aigua amb un paner / i no en vessava cap gota". Relacionat amb això n'hi ha un, de miracle, que va fer a una taverna on se servia un vi molt aigualit: sant Vicenç va dir que n'hi abocassin dins la capa, l'aigua caigué a terra i dins la capa hi quedà el vi, molt poquet, deixant el taverner tot confós.

A més dels sermons en català *-eximplis-* que s'han conservat, tenim d'ell el tractat *De moderno Ecclesiae schismate*, en defensa del papa d'Avinyó, i un *Tractatus de vita spirituali*, i sabem que s'han perdut moltes altres obres seves.

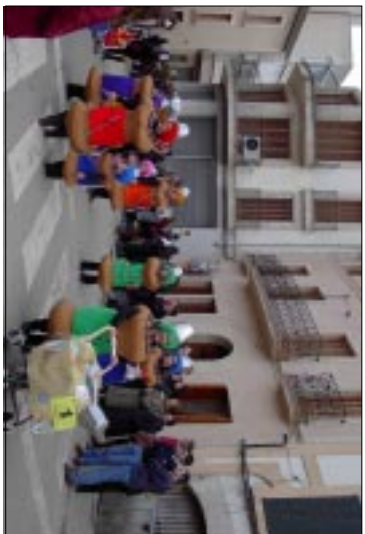
es saig

Festa d'en Camestortes

Fotografies de Jerònia Pou

Darrers dies i Rua 2003

Setmana Santa i Pasqua a Algaida

Dissabte 12 d'abril

A partir de les 15.00 hores.- Es faran els rams per a la benedicció. A la rectoria d'Algaida.

Diumenge 13 d'abril DIUMENGE DE RAMS

A les 11.00 hores.- Benedicció de rams a l'exterior del Casal Pere Capellà. A continuació, processó pels carrers: Cavallers, Plaça, Bisbe i Església, amb la participació de la Banda de Música d'Algaida. Després Missa.

A les 18.00 hores.- Via Crucis a l'interior de l'església.

Dilluns 14 d'abril

A les 20.30 hores.- Celebració de la Penitència. A l'església.

Dimarts 15 d'abril

A les 21.30 hores.- Reunió per preparar l'Hora Santa de pregària. A la rectoria d'Algaida.

Dimecres 16 d'abril

A les 19.30 hores.- Missa Crismal a la Seu.

A les 20.00 hores.- Es muntarà la Casa Santa. És necessària l'ajuda de tothom. Les persones que ho vulguin hi poden dur rams. A l'església d'Algaida.

Dijous 17 d'abril DIJOURS SANT

A les 20.30 hores.- Celebració de la Santa Cena. A continuació processó pels carrers: Església, Rei, Plaça, Aigua, Roca, Palma i Església; amb la participació de la Banda de Música d'Algaida.

A les 22.30 hores.- Hora Santa Pregària. A la capella del Roser de l'església.

Divendres 18 d'abril DIVENDRES SANT

A les 20.30 hores.- Celebració de la Passió del Senyor. A l'església.

Després de la celebració.- Es retirarà la Casa Santa. És necessària l'ajuda de tothom.

Dissabte 19 d'abril DISSABTE SANT

A les 22.00 hores.- Vetla Pasqual. A l'església.

Per començar.- S'encendrà el Foc Nou davant el portal lateral de l'església.

Diumenge 20 d'abril DIUMENGE DE PASQUA

A les 11.00 hores.- Processó de l'Encontre pels carrers de costum amb la participació de la Banda de Música d'Algaida. A continuació Missa.

Dimarts 22 d'abril DIMARTS DE PASQUA

A les 12.00 hores.- Missa a l'antiga església de Castellitx.

AJUDA AL CENTRE D'ACOLLIDA
D'INDIGENTS CA L'ARDIACA
[Fundació Es Refugi]

**Els guanys nets del bar
del dissabte de carnaval
han estat de 463 €
[77.037 PTA]**

La totalitat d'aquests doblers s'han lliurat a la
Associació Algaida Solidari, que els pròxims dies
els farà arribar a la Fundació Es Refugi

Agraïm la desinteressada aportació de
VINS AMENGUAL
S'ACADÈMIA CAFÈ-CONCERT
CAFÈ DE SA PLAÇA

Amb la col·laboració especial de
Ajuntament d'Algaida
Parròquia Solidària d'Algaida

MOLTES GRÀCIES A TOTHOM

Comissió organitzadora de la Festa d'en Camestortes

Els coneixements que tenim de tots els planetes i llunes provenen de les investigacions que s'hi han duit a terme, ja siguin a partir de les seves observacions amb telescopis molt potents o amb les naus que s'han enviat per estudiar-los de prop. Avui ens centrarem en algunes d'aquestes naus, a les quals se sol anomenar satèl·lits o sondes espacials. Aquests són aparells no tripulats (els controlen des de la Terra), ja que no hi ha cap persona a dins que el condueixi, cosa que s'ha de diferenciar dels Apollo que van anar a la Lluna, que sí que en duïen.

De satèl·lits n'hi ha de molts tipus. Els més típics són els que giren entorn a la Terra, que serveixen per establir les comunicacions o altres procediments; com el Meteosat (del qual solen parlar tant en les informacions del temps), els satèl·lits militars secrets, les cadenes de satèl·lits d'algunes companyies com Via Digital,... però els que ens interessin són els que s'han enviat amb finalitats científiques.

Aquests darrers varen començar a utilitzar-se de manera exagerada durant la Guerra Freda, on els EUA competien amb la URSS, a veure qui feia més descobriments. Al principi, els russos varen ser els que anaven per davant, ja que al 1957 enviaren el primer satèl·lit artificial a l'espai anomenat *Sputnik 1*, i, seguidament, a l'*Sputnik 2* hi inclogueren el primer ésser viu a l'espai: la cussa Laika (encara que es diu que ja estava morta quan el satèl·lit va sortir de l'atmosfera). També varen enviar el primer home (Yuri Gagarin al 1961) i la primera dona (Valentina Tereshkova al 1963) a l'espai. En canvi, els EUA destacaren en enviar satèl·lits a altres planetes: Mercuri, Venus i Mart (dels quals ja n'hem xerrat); aquests satèl·lits eren els *Mariner*, que formaven una espècie de família de naus, de la qual se'n varen llançar 10 entre els anys 1962 i 1974, que només fracassaren 3. Però aquest mes ens centrarem amb un d'ells; el que es va enviar a Mercuri, el Mariner 10.

Mercuri és un planeta que està molt a prop de la Terra i per això va ser un dels primers a ser explorats. Però també ho està del Sol, fet que dificulta la seva investigació si es fa observant-lo amb telescopi. Per això la major part dels descobriments es van fer a prop d'ell, amb el Mariner 10. La NASA va llançar la nau al 1973 en una trajectòria que la va fer passar primer per davant Venus (ja que està més a prop de nosaltres que Mercuri, i es va aprofitar per fer-li algunes fotografies). Finalment, va arribar a Mercuri. Però, el més curiós és que hi va passar per devora 3 vegades consecutives. Aquesta triple visita va ser deguda al

El Mariner 10 mesurava més de 6 metres de punta a punta i pesava mitja tonelada

fet que, després de realitzar la primera topada, la nau va quedar enganxada en òrbita solar (a causa que està tan a prop), fent una volta al Sol cada 168 dies terrestres (com si fos un planeta més). Així, per a cada volta entorn al Sol, que feia el Mariner 10, Mercuri en feia 2 (ja que l'any de Mercuri equival a quasi 88 dies terrestres), i ambdós tornaven a coincidir en el mateix punt de l'espai. El cicle es va repetir tres vegades, al març i setembre de 1974 i al març de 1975. Passada aquesta data, les trajectòries de la nau i el planeta han seguit coincidint en intervals de 6 mesos (fins a l'actualitat, en total, durant 28 anys), però des de la tercera trobada, el sistema d'estabilització del Mariner ja havia esgotat el seu combustible perdent-se així l'enllaç per radio amb la Terra. L'aparell tenia la missió d'arribar a Mercuri, fet que va aconseguir amb èxit, i ja que s'acostava tant al Sol, podia

aprofitar la seva energia per funcionar; amb 2 panells fotoelèctrics (d'energia solar) bastaven, a diferència de les naus que s'han enviat cap Mart, en direcció contrària al Sol ja que en necessitaven 4 (perquè està més a lluny que nosaltres i rep menys llum), com també les que s'han enviat a Júpiter, les quals necessiten d'uns petits generadors nuclears per funcionar, ja que els panells solars que s'haurien d'utilitzar perquè funcionassin, serien massa grans.

Finalment, acabaré avisant-vos que com que Júpiter és el planeta més gran de tots els que giren entorn al Sol, si el voleu contemplar, basta que al vespre sortiu al corral o al carrer i us fixeu amb el punt més brillant de tots; és paregut a una estrella i per això potser costi de trobar, però el truc està en el fet que no parpelleja, cosa que sí que fan les estrelles.

G.S.C

Davant les eleccions

A totes les eleccions municipals, *es saig* ha fet l'ofertament a les candidatures que es presentaven al nostre municipi d'un espai per presentar els seus candidats i el seu programa als ciutadans. En les que s'han de celebrar el pròxim mes de maig seguirem amb el nostre costum; com és lògic, la convidada es farà personalment als caps de llista, però hem pensat com a cosa convenient que les condicions siguin conegudes de tothom.

- Cada candidatura disposarà de dues pàgines que podrà omplir amb la propaganda electoral que li sembli convenient.
- Aquestes dues pàgines s'hauran d'entregar en disquet i les fotografies que hi hagi seran en paper o format digital.
- La data límit per al lliurament serà dia 23 d'abril.
- L'ordre de publicació es decidirà per sorteig.

es saig publicarà gratuïtament les propagandes enviades per les candidatures, sempre que compleixin les condicions i les dates establertes.

Rafael Mas

“La companyia “Es Porrassar”, està totalment formada per gent que estimam el teatre i aquesta afició és com una vàlvula d’escapament que ens fa oblidar els problemes de la rutina diària. Normalment assajam dos pics per setmana i sempre al Casal Pere Capellà. Ja fa vuit anys que es va fundar aquesta companyia, que com sabeu fou una escissió d’una anterior que li deien Es Cadafal.

La companyia està oberta a tothom que s’hi vulgui incorporar; l’únic problema que tenim és la manca de gent jove, només s’hi han afegit dues nines, però voldríem més gent.

Cada any procuram estrenar una obra per Sant Jaume i també feim intercanvis amb companyies d’altres pobles. Vàrem ser els pioners d’aquesta modalitat juntament amb els grups teatrals de Sant Joan i Sineu. Econòmicament, cada grup s’encarrega d’aconseguir ajudes als pobles respectius i així hem pogut arribar a la novena edició d’aquesta Mostra de Teatre.

El local del casal és petit i bo d’omplir, però acollidor, encara que no reuneix les condicions necessàries d’un teatre. Però els membres de les companyies que vénen a actuar a Algaida, s’hi troben bé. Reconec que per als actors, és molt incòmode haver de travessar el pati per canviar-se, sobretot si fa mal temps. També anam a pobles que per ventura tenen bons locals, però només venen dues dotzenes d’espectadors.

Aprofit des d’aquí per donar les gràcies a la gent d’Algaida perquè ens fan quedar bé i sempre solen omplir. Això dóna coratge a qualsevol grup d’actors aficionats.”

Antònia Oliver

“La meva relació amb el teatre començà quan vaig formar part del grup “Estudi Zero” a Ciutat. Quan vaig venir a viure a Algaida, acabava de tenir l’experiència d’un programa pedagògic, que durà tres anys, organitzat per l’ajuntament socialista de Palma que duia per títol “Teatre a les escoles”.

Amb aquest bagatge, quan n’Antònia Ramis era regidora de cultura, em va donar suport i va proposar a l’AMPA de Ses Escoles repetir la mateixa experiència que havia tengut a Ciutat. Decírem introduir aquesta programació a tots els alumnes de Ses Escoles, durant una hora setmanal i des dels tres anys fins a vuitè. Cada mestre em cedia una hora lectiva i així podia aplicar una programació específica per a cada edat. No era crear actors, sinó introduir els alumnes dins el món de l’art dramàtic. He treballat a Ses Escoles des d’una adaptació de l’Odissea, fins al teatre considerat d’avantguarda.

Això va durar dos anys i posteriorment em varen passar a activitats extraescolars durant set anys més, fins al curs passat; quan se’n va encarregar na Mercè i, actualment, fa aquestes funcions na Laura Mindona. És una activitat que no s’ha interromput i si hagués vist aquest perill, segurament encara ara seguiria amb aquesta activitat pedagògica.

Algaida és un poble petit, però hi ha un camí obert cap al món teatral, no únicament per formar actors, sinó per formar espectadors que puguin entendre i trobar plaer a qualsevol representació teatral.”

Jaume Falconer

“El món del teatre té molts vessants. La d’aficionats, que és un vessant d’estimar i potenciar; la professional, que afortunadament a Mallorca cada vegada està més arrelada i el vessant del teatre escolar, que està un poc descuidat i on jo hi enyor una assignatura de teatre als estudis de Magisteri, on hi ha iniciatives lloables com la d’en Toni Artigues, amb qui la setmana que ve celebrem els 10 anys de “Magisteri Teatre”. S’hauria de fer més feina dins l’escola, que els mestres s’involucrassin més, perquè els nins són els futurs espectadors, actors, directors, crítics,... de teatre.

Per fer teatre, si bé a qualsevol indret va bé, hauríem de pensar en bons teatres. Desgraciadament a Algaida tenim l’experiència catastròfica d’haver assassinat un dels teatres meravellosos de Mallorca i, damunt les seves ruïnes, han aixecat un teatre indigne per a qualsevol poble, amb unes mesures, proporcions, ètica i estètica, que no responen a la necessitat d’Algaida.

És molt lloable la feina del teatre d’aficionats que ha mantingut el teatre viu; així com també la postura de l’Església que en el seu moment, va potenciar un teatre de tradició barroca i també en català.

Fa uns anys, “Teatre M” vàrem fer una sèrie de feines ben interessants a Algaida, amb gent molt jove. Ara fa un temps que no treballem en públic; si bé no estam aturats perquè hem digitalitzat les Rondalles d’en Moll i s’editaran en CD. Nosaltres hi hem participat, perquè he il·lustrat les prop de 250 escenes de les Rondalles amb actors de “Teatre M”. Acompanyant els 24 CDs, també s’edita un llibret amb cada Rondalla passada a teatre, que resulta una bona eina per fer representacions escolars”.

Maria Antònia Reinés

“Vaig començar a fer teatre a l’institut, quan tenia devers setze o desset anys, i com una activitat extraescolar. El grup es deia “Xicarandana” a l’institut Guillem Sagrera i, com que l’afició no minvà; quan vàrem acabar a l’institut, fundàrem un grup de teatre aficionat que anomenàrem “Teatre de Què”. Ja fa deu anys que el grup funciona i ara en deu fer devers sis que, per qüestions burocràtiques, ens vàrem haver de constituir com a empresa, més que res per aconseguir ajudes o qualque subvenció.

Ara som una empresa petita, sense cap benefici, i amb aquest grup hem fet diversos muntatges, sobretot d’autors catalans joves. Hem sortit a fora Mallorca de gira amb una obra que es deia “N’Aineta dels matalassos”.

Trob que el grup “Es Porrassar” està bé i m’agrada que facin la mostra anual de teatre, perquè així la gent s’acostuma a veure aquest art i creen afició; però trob que podria sorgir un altre grup de teatre més jove, a l’estil del grup “M”, que ara veig que no actuen.

La llàstima és que a Algaida no hi hagi un local apropiat per fer teatre. Quan es va fer el casal Pere Capellà, no es va tenir l’encert de planificar un auditori que complís aquesta funció, perquè no pots posar cameres negres, no pots foradar parets, els focus són massa baixos i el fet més greu és que hi manquen uns vestuaris. A Algaida, que darrerament s’està dotant de molts serveis, hi fa falta una sala polivalent amb cabuda suficient que ni el casal ni el poliesportiu poden cobrir dignament.

Futbol

Regional Preferent Cadets

La caiguda en picat de l'equip de preferent durant aquest mes de març és un fet, ja que sols s'ha aconseguit un raquític punt dels quatre partits disputats. D'aquesta manera, l'equip s'ha situat als darrers llocs de la taula classificatòria.

Només una rectificació i una positiva recuperació de l'equip pot evitar que al final de temporada hi hagi problemes per mantenir la categoria. Una categoria, aquesta de preferent, que, si és difícil mantenir-la, més problemàtic és recuperar-la una vegada perduda. De totes maneres, hi ha lliga i reforços perquè la millora de resultats sigui possible.

Els darrers resultats de l'equip de preferent han estat:

Algaida-Poblera 1-5
Felanitx-Algaida 3-0
Algaida-Alcúdia 1-1
Esporles-Algaida 4-0

Juvenils

Els juvenils han minvat un poc la seva regularitat d'equip, ja que els resultats no han estat tan bons com desitjaríem aquests darrers partits:

Son Oliva-Algaida 1-3
B.R. Llull-Algaida 1-0
Algaida-Patronat 0-2

L'equip de cadets, situats a la meitat de la classificació, mantenen la seva particular tasca, més bé amb ells mateixos, és a dir, que si els jugadors volen, poden més. Resultats:

Algaida-Can Picafort 3-2
Alcúdia-Algaida 3-1

Infantils

Els infantils, situats a la part baixa de la classificació, acabaran la lliga sense gaire problemes, amb una millora en els darrers partits, encara que estam segurs que hi ha equip per fer qualque cosa més.

Manacorins-Algaida 0-3
Cala d'Or-Algaida 2-3
Algaida-Es Pla 0-0

Alevins F7

Ja ho comentàvem el mes passat: l'equip dels alevins han perdut tota opció als primers llocs de la classificació final del seu grup, cosa que no lleva mèrits a la bona temporada duita a terme per l'equip d'en Mateu Llull.

Porreres-Algaida 1-0
Montuiri-Algaida 3-1

Benjamins F.7

Els més petits del C. E. Algaida han acabat la lliga en

una més que bona situació, ja que al final la vuitena posició a la classificació és un bon lloc per valorar el baptisme de futbol dels més petits.

Algaida-Cala d'Or 1-1
Santanyí-Algaida 9-1

Ara l'equip ja comença el torneig de copa Federació per continuar la seva formació i aprenentatge del que és el futbol competitiu.

Femení

Les nines del C. E. Algaida han sofert un retrocés durant aquest passat mes perquè els resultats han estat negatius de cara a les seves aspiracions.

Serverina-Algaida 4-2
Algaida-Independent 0-6

Veterans

Encara que els veterans tenen la permanència de categoria assegurada, cal fer un esforç per millorar la seva trajectòria a la lliga d'empreses de cara al final del campionat.

Son Verí-Algaida 3-2
Algaida-G. SQUASH 0-4
Algaida-C. Français 1-1

L'equip de veterans està situat a l'onzena posició amb 26 punts.

Torneig de Pasqua

Els dies 17, 18 i 19 d'abril se celebrarà el IX Torneig que coincideix amb les festes de Pasqua. Encara no es coneixen els equips que hi participaran i, per tant, només podem assenyalar els partits que es jugaran, però no els protagonistes.

Dijous dia 17

A les 10 h: partit entre dos equips de cadets.

A les 12 h: el segon partit de cadets.

A les 17 h: dos partits d'alevins, que es jugaran simultàniament.

A les 18 h: partit de femení.

A les 20.30 h: l'altre partit femení.

Divendres dia 18

A les 10 h: primer partit d'infantils.

A les 12 h: segon partit d'aquesta categoria. L'horabaixa es jugaran els partits per al tercer i quart llocs.

A les 16 h: alevins.

A les 17.30 h: infantils.

A les 19 h: cadets.

A les 20.30: femení.

Dissabte 19

Hi haurà els partits de les finals

A les 10.30 h: alevins.

A les 12 h: infantils.

A les 17 h: cadets

A les 19 h: femení.

A les 21 h: hi haurà la cloenda amb el lliurament de trofeus.

També volem comunicar-vos que el dimecres dia 16 es farà la inauguració de l'enllumenat nou d'Es Porrassar. Se celebrarà un partit amistós entre equips de Preferent i la presentació del torneig que hem detallat més amunt.

NO A LA GUERRA

Joan Trobat

Activitats previstes

Diumenge dia 27 d'abril:

Excursió als miradors de l'Arxiduc

Farem un recorregut pels miradors que l'Arxiduc va fer construir a les seves possessions de la serra de Tramuntana. Començarem a ca madò Pilla, dins el terme de Valldemossa, i acabarem a Son Marroig, dins el terme de Deià, passant per na Foradada. L'excursió no és molt llarga, unes tres hores de caminar, i permet gaudir d'un paisatge impressionant. La sortida serà, com sempre, a les 9 h. de Plaça.

Sembla que els excursionistes han revifat la seva curolla i una bona prova n'és que dia 16 de març ompliren un autocar per anar a la coma de Son Torrella i al barranc de Biniraix. Però d'aquesta eixida, en donarem testimoni fotogràfic el mes proper. La foto que ara us mostrem va ser feta dia 16 de febrer, en què realitzarem una excursió pels termes de Campanet, aprofitant que havien esclatat les fonts Ufanes, i pel terme de Selva, amb visita inclosa al poble de Moscardi. A la fotografia, hi podeu veure els excursionistes al pont d'en Blai, vora la carretera que uneix els dos últims nuclis de població que hem mencionat.

es saig

Ses ESCOLES

Grup de 0-1 any
Escoleta Municipal
Educadores
Maria Arbona
Catalina Vich

Grup de 2 anys
Escoleta Municipal
Educadores
Francisca M. Oliver
Maria Oliver

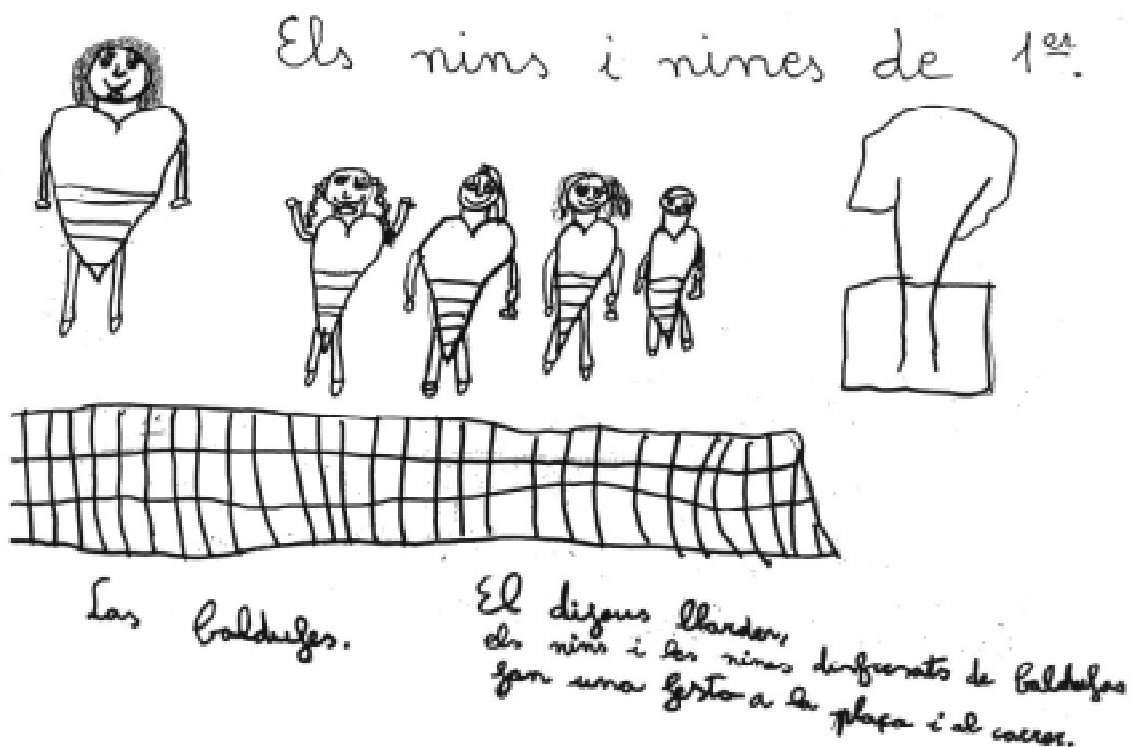

Educació Infantil
3 anys grup A
Tutora
Aina Maria Vidal

Educació Infantil
3 anys grup B
Tutora
Magdalena Genovart

Ses ESCOLES

Després de la rueta, berenarem de coca encornada amb xellades, rucs... i ballarem en el pati.

PASSATEMPS

R	B	I	V	E	M	N	B	E	K
A	P	L	Q	N	Y	D	G	A	
C	A	L	V	W	M	L	P	D	
A	O	J	A	A	R	O	L		
L	M	S	O	S	A	R	T	L	
L	E	M	E	S	O	V	I	L	
A	I	E	S	I	P	A	O	R	
B	A	H	P	L	A	N	L	E	
T	P	L	V	Q	P	V	G	S	

- Bacalla
- Saia
- Quarsama
- Divendres

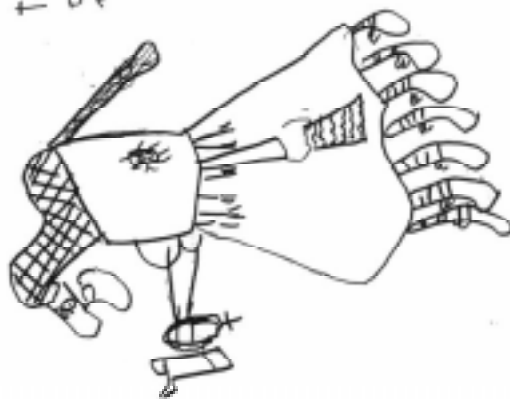

- Roma
- Vella
- Grenuda

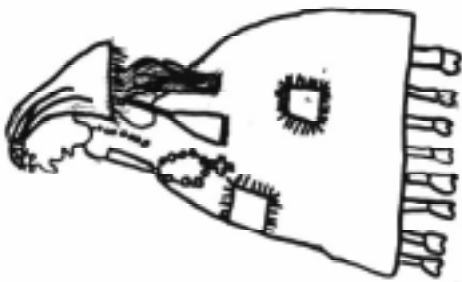
• Endevinalla

No pot menjar carn
per spar menja bacalla.

Té tantes carnes
com dies la setmana
i cada divendres en perd una.

ENDEVINELLES

Són set carnes amb un ger
que comen per la zeta
amb l'asson de brotifauna
i un bacallà ben lleig.

Menjar carn ems prohibida
tot el llarg de set setmanes
benes, lleigues i aragades
norma après em devoci.

L'etja, nella i aragada,
amb el noxai puyat
encara que estigues embellat
Dabris la mupista inestada.

NINS I NINES DE 2° CURS

Sa cançó de son Coletes

Sa cançó que escoltareu
la va fer Guillem d'Efak,
més de mig manacorí
i fill d'En Toni Cremat.
La va fer a "Son Coletes"
un horabaixa de març.
Déu vulgui que per molts anys
hi pugui anar caminant.

L'any mil quatre-cents cinquanta
pitjor fou que el de sa fam.
Els rics mengem pa de xeixa,
diuen ses dones plorant.
Els rics mengem pa de xeixa
i per noltros sols no hi ha mestall.
Lo Tort Ballester ho escolta
i li invest cap a Ciutat.

I era una colla de veure tots eren manacorins,
fent-se costat un a l'altre anaven arplegant amics.
Primer s'hi ajuntava en Mates, llavors en Fullana i en Gil,
En Nadal, En Mascaró, En Guinovart i En Fornit.
Lo Tort Ballester els comanda perquè és el més decidit.

Per donar compte an el rei
a Nàpols varen anar
i el rei els dóna penyora
que tot s'arranjarà;
però els senyors de casa bona
ni el rei volen escoltar.
Tres anys, Lo Tort Ballester,
els tengué acorralats.

I era una colla de veure tots eren manacorins,
fent-se costat un a l'altre anaven arplegant amics.
Primer s'hi ajuntava en Mates, llavors en Fullana i en Gil,
En Nadal, En Mascaró, En Guinovart i En Fornit.
Lo Tort Ballester els comanda perquè és el més decidit.

Set mil cinc-cents sous donaven
els nobles a qui el matàs.
Feren venir mercenaris,
moros i napolitans.
Calaren foc a les cases
i es fartaren de robar.
Després arribar la venjança
color de vi i de sang.

I era una colla de veure tots eren manacorins,
fent-se costat un a l'altre anaven arplegant amics.
Primer s'hi ajuntava en Mates, llavors en Fullana i en Gil,
En Nadal, En Mascaró, En Guinovart i En Fornit.
Lo Tort Ballester els comanda perquè és el més decidit.

Després d'aquesta endemesa
tot romangué com abans;
els pobres més bocaclosa
i més viudes plorant plorant.
I no ploraven per elles,
ploraven pels seus infants.

Sa cançó que heu escoltat
la va fer Guillem d'Efak
qui demana a Déu que el poble
no tenguí mai més tirans.
I que mai no hi hagi guerres
ni lluites entre germans.

Siau qui sou

Gimnèsies i Pitiüses,
mordales d'un mateix cranc.
Pitiüses i Gimnèsies
que les Mallorques formau.
Rajoles d'una fornada,
poncelles d'un sol ramell;
Gimnèsies i Pitiüses,
ales d'un mateix ocell.
Hem passat molta sendera
per arribar aquí on som,
però la Història ens convida:
Mallorquins, siau qui sou!
El vell regne de Mallorques
el voldrien fer bocins,
per això la Història crida:
siau qui sou, mallorquins!

Mentre resti una petxina
aferrada a un marès,
Pitiüses i Gimnèsies
no han de menar por a res.
En la nostra llengua, un dia
dictàvem la nostra llei
i la nostra llengua sempre
dictarà la seva llei.

Tot quant un dia ens prengueren,
contra pau i amistat,
contra honor i per la força...
ara ens ho han de tornar.
No necessitam capparens
que ens duguin de la mà.
No som nins de mel i sucre
i ens sabem governar.

El vell regne de Mallorques
mai no ens el faran bocins,
per això la Història crida:
siau qui sou, mallorquins!

Número 28

L'abril de 1983 (núm. 28) ES SAIG presentava dos temes principals: les eleccions i la festa de la Pau. De les eleccions, en parlava n'Andreu Majoral —*Algaida davant les eleccions (II)*—. A la plana de Pina ja que hi havia una candidatura d'Independents de Pina i l'oferiment d'unes pàgines gratuïtes de presentació i propaganda; aquest oferiment la revista l'ha mantingut a totes les eleccions. La portada estava dedicada a Castellitx i, a més, hi havia les bases del concurs de carrosses, que aleshores tenia una gran força i molta competència entre els participants.

Un editorial conjunt de l'Associació de Premsa Forana parlava de *Les mancomunitats i la mancomunitat Pla de Mallorca.*, L'Ajuntament detallava el desglossament del Pressupost Municipal, el rector Antoni Garau "solcava" *Abans de Pasqua*; hi havia també les seccions habituals d'Un Sord, Ses Escoles, Esports, Noticiari, etc.

També trobam uns *Consells pràctics per viure bé* d'en Xim Verdaguer, uns rodolins escrits expressament per al Calendari Algaidí.

Les pàgines centrals estaven ocupades per un escrit d'en Rafel Antich "Xaremec" sobre *Ceràmica popular algaidina* en el qual trobam dades sobre gerrerries desaparegudes que treballaven a Sa Comuna i sobretot una història de Sa Teulera (ara Ca n'Alorda): personal i tipus de peces que s'hi feien.

A les Notícies d'Arxiu, en Pere Mulet es referia a un privilegi concedit pel rei Martí el 1401 a una sèrie de llinatges (Gaià, Tries, Munar) pel qual les persones amb aquests llinatges estaven exemptes de pagar qualsevol classe d'impostos. En el cas d'Algaida aquest privilegi afectava als Munars, que eren nombrosos i entre ells n'hi havia de famílies benestants; l'Ajuntament va interposar tot un seguit de recursos per eliminar el greuge comparatiu que aquest privilegi representava, sempre amb poc èxit. Fins a finals del segle XVIII els Munar no renunciaren a aquesta prerrogativa o immunitat.

Finalment, recordarem que la Xerradeta la firmava en Delfí Mulet i tenia com a protagonista en Biel Majoral en la seva faceta de polític, concretament la seva tasca com a conseller del Consell General Interinsular i del Consell de Mallorca; parlava de la seva experiència en aquells inicis de la nostra democràcia i de les satisfaccions o decepcions viscudes.

Una xerradeta amb...

...Aquesta tècnica es considera un poc tabú, això de parlar d'energia a la gent li sona un poc obscur. És una tècnica complicada que una persona del carrer no et demana, tot i que algunes vegades l'aplic com a complement de les altres tècniques. A més, avui en dia, hi ha tot un món de teràpies que es poden aplicar i que són un ajut. Una d'aquestes és l'aromateràpia: la curació a través de les aromes, de les olors. A la sala on don els massatges, sempre tenc qualche ambientador natural, amb les olors que ajuden a relaxar. L'aromateràpia també es pot administrar amb forma de gotes, cada olor o gust té les seves repercussions damunt el cos. Una altra tècnica seria la cromoteràpia, basada en els colors.

Què fas quan ve una persona a demanar que li facis un massatge?

Quan ve un pacient nosaltres, els massatgistes, no li podem fer un diagnòstic, això és el metge el que ho ha de fer. Nosaltres només podem intuir el que li passa. Així i tot, moltes de les persones que vénen no han anat al metge i les que hi han anat, vénen perquè ja no saben què han de fer. Intent ser molt sincer i dic al pacient que intentaré curar-lo, perquè sé que els massatges funcionen (la majoria de vegades). No diré mai a ningú "jo et curaré", simplement intentaré fer la meva feina. Aquesta seria la primera part, després, una vegada detectat el mal, decidesc quina serà la tècnica que aplicaré, la majoria de vegades és el quiromassatge. La reflexologia podal s'uti-

litza en casos molt concrets, com per exemple el restrenyiment o en persones que tenen problemes de ronyons i pateixen per orinar. Molta gent no ho sap i pren medicaments, quan amb aquesta tècnica aquests problemes es poden arreglar. La reflexologia serveix per conèixer certes patologies del pacients a través del peus, hi ha unes zones més carregades que les altres, pots saber si pateixes del fetge, si tens migranyes o l'esquena tocada. Per saber tot això has de ser molt veterà, has d'haver tocat molt de peus. La reflexologia et dona a conèixer el cos humà per dins, mentre que el quiromassatge és superficial: muscular i d'ossos.

Quina és la relació del massatgista amb el món sanitari?

Crec que hi ha un problema greu i és que la medicina mai ha potenciat el massatge. Ara, si us hi fixau, a les sessions de rehabilitació comencen a utilitzar-lo. El drenatge limfàtic fins fa uns anys no s'estudiava a la universitat, quan, per exemple, totes les dones operades de pit han d'acabar fent drenatge limfàtic. La medicina té el seu sistema i és poc inclinada a l'aplicació d'aquestes tècniques. La gent que em ve a veure és per problemes de lumbàlgies, cops, esquinços, no ve per segons quines patologies que nosaltres podem tractar perfectament. I, a més, d'una manera totalment natural, sense medicaments. També és necessari que la gent que ve tengui confiança en aquestes coses.

De què patim més els algaidins?

Les clàssiques malalties que més veig són les contractures musculars i les lumbàlgies, provocades per l'estrès que ocasiona la feina d'avui en dia; la tensió, les males postures, no ens adonam i estam molt engarrotats i tot això provoca aquestes malalties que són molt doloroses, sobretot si no es vigilen a temps. Per tot això els massatges són fabulosos i no importa que siguin molt repetits. Amb tres o quatre sessions, ja coneixes una millora i després si fas un seguiment setmanal o quinzenal ho pots controlar bastant bé. També és aconsellable que les persones que pateixen intentin canviar

Antoni Sastre Capellà

els hàbits que provoquen el mal. En aquests casos la medicina et dóna antiinflamatoris i relaxants musculars que van bé, però que a vegades et donen altres problemes. El massatge serveix per reforçar el múscul i te'l deixa bé. A Mallorca, el clima propicia certes patologies que la gent de la península o altres zones geogràfiques no pateixen, tal com el reuma o l'artritis. Són malalties que no es curen, només es calma el mal. Per cert, acaba de sortir una crema que diuen que va molt bé per a això, tenc un client que l'està provant i pareix que funciona, jo ho veurem.

Estau associats els massatgistes de Balears?

Hi ha una associació que fa poc temps que funciona, encara estam molt disgregats. De fet, en aquest món trobes de tot, hi ha una part d'obscurantisme: hi ha persones que diuen que et curen amb les mans i no et poden cobrar... El 99% no són massatgistes. Aquesta gent que diu que té uns poders per jo són un misteri. El que feim la gent com jo és totalment distint, aplicam una tècnica lògica: la fricció provoca un estímul a la sang, a la circulació, que és beneficiós per a tot el cos, no té cap truc. Sempre pos l'exemple de mon pare: ell mai no va estudiar, no sap tot el que jo he après amb els cursos, i va ser massatgista professional, ha curat cents de persones. Per altra banda, també hem de tenir en compte que un massatge mal donat pot ser perjudicial. Si fas una sessió d'una hora a una persona que mai ho havia provat, quedarà amb tot el cos que l'hi farà mal. Les manipulacions tenen un sentit que és el de la circulació de la sang, si fas el massatge en sentit contrari, en lloc de potenciar el múscul, li lledes energia.

Els massatges són bons per a totes les edats?

Des dels primers dies es pot fer. Els massatges per a nadons estan molt de moda. Per a les persones majors, s'han de fer amb cura, perquè estimulen la circulació i poden provocar una pujada de la tensió. Per això, abans de fer un massatge a una persona major sempre li mir la tensió, per si té

qualque problema, com per exemple hipertensió arterial.

Un exercici que fan moltes persones d'Algaida és caminar. Què els aconselles?

El fet de caminar és molt positiu, és boíssim, perquè et fa funcionar tot el cos. Una cosa molt important que he vist que no tothom fa, és l'ús d'un calçat apropiat. És important dur unes sabates còmodes i estretes amb un bons calcetins. Caminar amb talons ho fot tot: esquena, genolls, ...

Des de fa un temps treballes amb els jugadors del Club de Futbol Algaida, com començares?

Fa uns dos anys, el president i l'entrenador saberen el que feia i hem vengueren a cercar. Vaig estar encantat que fos l'equip algaidí el que em donàs aquesta oportunitat. Ara hi vaig dues vegades per setmana i tenc una feina i això que només treball amb els lesionats, a més de fer xerrades als altres jugadors. El que he vist ha estat la manca d'educació física que tenen els nins i joves. Els ensenyen a jugar a futbol, molta tècnica però gens de preparació física. Saben que han d'encalentir, però no saben com fer-ho, no saben els músculs que han d'estirar, no es protegeixen per evitar possibles cops o fractures. Hi ha un desconeixement del seu físic. La part educativa i psicològica és tan important com la física. Això que passa al futbol supòs que passa als altres esports que es practiquen a Algaida.

Com acabarà la lliga el primer equip del club?

Enguany ho passen malament. Crec que amb l'esforç de tots ho podrem treure. Hi ha moltes ganes que sigui així, tant per part de la directiva com dels jugadors. Hi posen tot quan podem, però les coses no surten com ens agradaria. El futbol és així.

Una vegada acabada l'entrevista, en Toni va partir cap al camp del Porrassar, però abans ens va convidar a provar els seus massatges. Cosa que no dubtarem en cap moment en acceptar.

Joan Reinés
M. Antònia Mulet
Biel Sastre

Antoni Sastre Capellà

Quantes vegades heu pensat anar a un massatgista per veure si us arregla algun dels mals que patiu o simplement pel gust de gaudir d'uns minuts de relax. A vegades cercam a fora poble i no pensam que aquí, a Algaida, tenim una persona que des de fa uns anys es dedica a aquest món. Aquest començament que pot parèixer un anunci publicitari ve a compta per presentar el protagonista de la xerradeta del mes d'abril: *Antoni Sastre Capella de can Barrera*.

Com i quan et començares a interessar pel tema dels massatges?

Em ve de molt enrera, quan vaig néixer mon pare ja feia massatges. El naixement de la nostra filla Aina va ser el que em va fer decidir a començar amb aquest tema. N'Aina tenia problemes d'esquena i quan anàvem al metges no enteníem algunes de les coses que ens contaven. A més, jo sabia que els massatges li podien ser bons.

A partir d'aquí vaig començar a estudiar, a fer curssets... Si en els primers moments t'agrada i saps quins són els resultats, t'hi enganxes. I així, sense adonar-te'n, has fet els quatre o cinc cursos més importants i comences a fer feina.

Quin temps fa que t'hi dediques?

Deu fer uns nou anys. Els cursos principals els he fet a Mallorca. Cada any vaig a Madrid o a Barcelona als congressos que es celebren, és l'única manera d'estar al dia, t'assabentes de les darreres novetats, intercanvies opinions amb altres companys i assisteixes a conferències pronunciades per reconeguts metges. És la millor manera de reciclar-te. Si no fas aquestes coses i no et mous del teu redol, quedes enrera.

El tema dels massatges és molt ampli. Per què no ens contes quins tipus de massatges hi ha i quines són les diferències entre uns i altres?

La gent ho dur molt confòs, a més s'utilitzen molts de termes. Per començar, hem de tenir clar que el massatge o quiromassatge és la mare de tot, seria la base, és la tècnica que ensenya les manipulacions i és a la que em dedic. Després hi hauria altres tècniques: drenatge limfàtic, reflexologia, reiky, aromateràpia, cromoteràpia...

Quines són les que destacaries?

La reflexologia podal i el drenatge limfàtic són dues tècniques importantíssimes. A través de la reflexologia, que s'aplica als peus, pots estimular tot el cos, que es reflecteix perfectament al peu. La millor clienta d'aquesta tècnica és la meua filla, ja que aprofita qualsevol moment que seu devora jo al sofà per demanar-me que li faci un massatge als peus. L'altra: el drenatge limfàtic és una tècnica que s'aplica a la limfa, un sistema paral·lel al circulatori, que és el sistema depuratiu de la sang, el que fa el cos net. Per fer un bon massatge has de conèixer aquesta tècnica.

Ens parles un poc de les altres tècniques?

El reiky és una tècnica un poc especial. Consisteix en la imposició de les mans, és molt bona per relaxar, per a les persones amb estrès. Amb la teua energia fas funcionar la de la persona que rep el massatge...

